

බෞද්ධ වත් පිළිවෙත් හා සබැඳි මනෝරෝග විකිත්සාමය
සංකල්පය පිළිබඳ විග්‍රහයක්

සජීනි වසුන්ද්‍රා විතාන

පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයනාංශය,
ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර විශ්වවිද්‍යාලය

wasundrasajini@gmail.com

කායික හා මානසික හේතු සාධක මත හටගන්නාවූ මානසික රෝග විෂයෙහි ප්‍රතිකාර නිර්දේශ කරන්නාවූ බටහිර වෛද්‍ය විද්‍යාවට අයත් ශාඛාවක් වන්නේ මනෝරෝග විකිත්සාවයි. මනෝවිද්‍යාත්මක ප්‍රවේශය හා න්‍යාය භාවිතයෙන් මානසික පදනමක් සහිතවූ මානසික රෝග සුවපත් කිරීමේ ක්‍රමවේදය මනෝරෝග විකිත්සාව ලෙස සරලව නිර්වචනය කළ හැකිය. බෞද්ධ වත් පිළිවෙත් සහ මනස පිළිබඳ මනා අන්තර් සම්බන්ධයක් පවතී. එය ප්‍රායෝගික මනෝ විකිත්සනයක් ලෙසද හඳුනාගත හැකිය. ප්‍රායෝගික මනෝවිකිත්සනයන් ලෙස බෝධි පූජාව, භාවනා කිරීම, ප්‍රතිපත්ති පූජාවන්ට මූලිකත්වය දීම, ධර්මදේශනා කිරීම, වන්දනාගමන් යාම ආදී බෞද්ධ සංස්කෘතියේ එන බොහෝමයක් අංග හඳුනාගත හැකිය. එම බෞද්ධ වත් පිළිවෙත් මනෝරෝග විකිත්සාවක් වශයෙන් යොදාගත හැක්කේ කෙසේද යන්න මෙහි පර්යේෂණ ගැටලුව වන අතර බෞද්ධ වත් පිළිවෙත්හි අන්තර්ගතවන්නාවූ මනෝරෝග විකිත්සාමය වටිනාකම වර්තමාන සමාජයට පෙන්වාදීම පර්යේෂණයේ අරමුණ වෙයි. මෙහිදී පර්යේෂණ විධික්‍රමය ලෙස සාහිත්‍ය මූලාශ්‍රය සහ විද්‍යාත්මක පර්යේෂණද ආශ්‍රය කෙරිණ. නූතනයේ පවත්නා කාර්ය බහුලත්වය සහ විවිධ සමාජ සම විෂමතා නිසා මනුෂ්‍ය චිත්තනය මුල් කරගෙන හටගන්නා විවිධ මනෝව්‍යාධීන් අතර ඉච්ඡාභංගත්වය, ආතතිය, විෂාදය, උත්මාදනා, හිතීමා ආදී බොහෝමයක් රෝගවලට බෞද්ධ වතාවත්වල යෙදීමෙන් සුවය ලබා ගත හැකි බව විද්‍යාත්මක අධ්‍යයනයන් මඟින්ද තහවුරු කර ඇත. මේ පර්යේෂණයේදී බුදුසමය මිනිසාගේ විවිධ මානසික ගැටලු සම්බන්ධයෙන් ඉතා ක්‍රමානුකූල හා විද්‍යාත්මක මනෝකායික විකිත්සන ක්‍රම නිර්දේශ කොට ඇති බව නිගමනය කෙරේ.

ප්‍රමුඛ පද: බෞද්ධ වත් පිළිවෙත්, බෞද්ධ සංස්කෘතිය, මනෝ විකිත්සාව, මානසික සෞඛ්‍යය